

یک فعال صنعت داروسازی در گفت‌وگو با همدلی:

یک سال است درباره دارو هشدار می‌دهیم

یکشنبه ۲۲ آبان ۱۴۰۱ - ۱۸ ربیع الثانی ۱۴۴۴ - ۱۳ نوامبر ۲۰۲۲

هشدار

روزنامه

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

از سرزنش‌های عالی‌به‌خانم تا انقلاب در ادبیات ایران

نیما چگونه شعر فارسی را نو کرد؟

سال هفتم - شماره ۲۰۵۹ - ۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان

با کاهش فروش آپارتمان‌های نوساز بازار مسکن در معرض یک گرانی دیگر است

قفل «کلید نخورده‌ها» بر بازار مسکن

همدلی | «فعلا واحد برای فروش نداریم، این پاسخ بسیاری از سازندگان مسکن است که این‌روزها بعد از اتمام پروژه‌های میلیاردی خود دست رد به سینه خریداران خانه در تهران می‌زنند. محله‌به محله پایتخت درست بعد از اجرای پروصصای قانون اخذ مالیات از خانه‌های خالی، حالا پر شده از آسمان‌خراش‌هایی که گرد و خاک می‌خورند، اما سقفی برای بالای سر مستاجران و همه آن‌هایی که به دنبال خرید خانه هستند، نمی‌شوند؛ آنهم در شرایطی که قیمت هر متر خانه در تهران به بیش از ۴۳ میلیون تومان رسیده. آمارها هم می‌گویند، سهم فروش آپارتمان‌های نوساز از معاملات به پایین‌ترین میزان در هشت سال گذشته رسیده است.

← کوناگون

- ۱ **مهرداد بهار: اسلوره اسلوره شناسی ایران**
- ۲ **پیش‌بینی درباره تماشاگران ایرانی جام جهانی ۲۰۲۲**
- ۳ **رویکرد شبکه کودک به حادثه تلخ شاهچراغ: از انتقاد تا عذرخواهی**
- ۴ **پای «فیلیمو» به ناآرامی‌های کشور کشیده شد**
- ۵ **روزی که حافظا اسد با کودتا حاکم سوریه شد**
- ۶ **پیدمدهای زلزله در تهران می‌تواند در تاریخ بی‌تغییر باشد**
- ۷ **یک سیاه‌چاله متوسا هنگام بلعیدن یک ستاره کشف شد**

رذپای برخی عوامل مشکوک در مهمانی کاخ الیزه ضیافت اروپایی با طعم تجزیه‌ی ایران

همدلی | در روزهای گذشته، واکنش‌های مقام‌های اروپایی نسبت به ناآرامی‌ها در ایران، به شدت افزایش پیدا کرده است. این در حالی است که این روند به سرعت در حال تغییر از رویکردی شفاهی به شیوه‌هایی عملیاتی است. در همین راستا، پس از تشدید اظهارات مقام‌های سیاسی آلمان، در اقدام غیرمنتظره دیگری، امانوئل ماکرون رئیس‌جمهور فرانسه هم برخی مخالفان حکومت جمهوری اسلامی ایران را به حضور پذیرفت و در برابر رسانه‌ها به‌صراحت، دم از بروز یک انقلاب در

تغییر موضع؛ از علم‌الهدی تا برخی نمایندگان مجلس

شکاف در جبهه‌ی مدافعان فیلترینگ

همدلی | تقریباً تمام شبکه‌های اجتماعی در ایران فیلتر شده‌اند. برخی از سیاستمداران همراه با مردم نسبت به این موضوع معترض هستند، اما همچنان عده بسیاری موافق و مدافع این تصمیم اصرار دارند که این وضع باید ادامه پیدا کند. اما در عین حال زمزمه‌هایی از رفع فیلترینگ شکل گرفته است. حتی در مجلس شورای اسلامی که با جدیت بی‌گیر طرح جنجالی صیانت از فضای مجازی بودند هم صداهایی مبنی بر رفع فیلترینگ ایستناگرام و واتس‌آپ به گوش می‌رسد. حتی حالا از مشهد هم برخی با این زمزمه‌ها همراه شده‌اند. امام جمعه مشهد که همواره بر مسدود کردن فضای مجازی تأکید کرده بود حالا کمی ادبیات خود را نرم‌تر کرده است. به گزارش ایلنا، احمد نادی عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی در نشست پرسش و پاسخ دانشجویی که در تالار فردوسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران برگزار شد درخصوص فیلترینگ فضای مجازی، گفت: «ما در مجلس شورای اسلامی به ریاست آقای قالیباف رئیس مجلس پیگیر هستیم که فیلترینگ برداشته شود.»

شرح در صفحه ۲

گزارشی از نشست سه صاحب‌نظر درباره اعتراضات:

نشانه‌هایی که نادیده گرفته شد

گرواند: فساد چریکی بسیاری را ناامید کرد

جمشیدی‌ها: ناآرامی‌ها تحت نفوذ خارجی‌هاست

دبیری‌مهر: از حذف نخبگان تا یک‌دست‌سازی قدرت

احضار دانشجویان «علامه»

به کمیته انضباطی

اعتراض به

بیانیه نویسی مجلس

پارکینگ

در راس معضلات

خودروسواران تهرانی

کتاب؛ هر روز پایزه

هر هفته پایزه!

پاسخ آموزش و پرورش به گزارش همدلی:

آموزش زبان‌های دیگر

به نفع منافع ملی است

یادداشت‌ها

سوبه‌های زنانه

اعتراضات

علی نوری
مدرس دانشگاه

از انقلاب میدان‌ها تا آزادی خیابان‌ها

فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

حکومت ما از طرح‌های مختلفی استفاده کرد و شکست خورد، چون مردم ایران را نمی‌شناسد. به نظرم رویدادهای فعلی، شبیه اقدامات علیه دولت ملی مصدق است، نمی‌گویم ایراد درونی نداشته، ولی آن ایرادها به اندازه‌ای نبود که این میزان ضربه و پیامد و واکنش ایجاد کند.»

وی در پیش‌بینی آینده اعتراضات گفت: «در مجموع معتقدم جامعه رو به آرامش می‌رود و دولت هم تجدید نظرهایی در برخی موارد می‌کند.»

نقش بیگانگان فرعی است

امیر دبیری‌مهر، استاد و پژوهشگر علوم سیاسی با اشاره به ۶ ریشه اصلی اعتراضات اخیر، تنها راه حل بحران را پاسخ به مطالبات مردمی و شجاعت تغییر سیاست‌ها برای کاهش ناراضی‌ها دانست.

به نوشته انصاف نیوز وی با بیان اینکه تقلیل اعتراضات به نقشه‌های بیگانگان و دشمنان جمهوری نه قانع‌کننده و نه مشکل‌گشاست، گفت: «از همه بدتر این‌که با بی‌اعتنایی همان جامعه معترض مواجه می‌شود. این‌که افراد و گروه‌هایی وقتی اعتراض شکل می‌گیرد سواستفاده می‌کنند و مثلاً به فحاشی و تخریب و حتی ترور روی می‌آورند، یک موضوع حاشیه‌ای و از عوارض این بحران‌هاست و نباید جای فرع و اصل را با هم عوض کرد.

حذف تدریجی نخبگان

این استاد علوم سیاسی اولین عامل مهم منجر به ناراضی‌ها را حذف تدریجی نخبگان و افراد مجرب و صالح و دلسوز از چرخه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در کشور دانست و گفت: «لوح این رویه در رصلاحیت‌های انتخابات مجلس ۱۳۹۸ و ریاست جمهوری ۱۴۰۰ و تشکیل دولت جدید رقم خورد. این سیاست اولاً موجب سرخوردگی و ناامیدی بدنه موثر تصمیم‌سازی کشور و کاهش مشارکت عمومی مردم شده و ثانیاً ضریب خطا و هزینه تمام شده تصمیم‌گیری‌های کشور را به شدت بالا می‌برد، زیرا این تصمیمات از پشتوانه عقلانیت و دانش به‌ویژه در علوم انسانی برخوردار نیست. این بحران به مهاجرت عینی و ذهنی ایرانیان منجر و برای باقی‌ماندگان به ناراضی‌ها و خشم منجر می‌شود که مجالی برای ظهور می‌جوید.»

یک‌دست‌سازی به جای رقابت

«سیاست یک‌دست‌سازی حاکمیت به جای رقابت‌سازنده» دومین عامل مورد اشاره دبیری‌مهر بود که درباره آن گفت: «این سیاست که نسخه تجویزی افرادی بی‌گانه از علوم انسانی و تاریخ تحولات ایران و مدیریت در جهان جدید است، از مرز اصلاح‌طلب و اصول‌گرا نیز عبور و به دوگانه خود و غیرخودی رسید و بسیار زودتر از آن که فکر می‌شد ناکارآمدی خود را نشان داد. تجویزکنندگان این سیاست خام‌نصر می‌کنند اگر همه قوا و نهادهای تصمیم‌ساز در کشور از یک سبک مدیریتی شکل‌گیرد تنش‌ها و اختلافات کاهش یافته و برنامه‌های اجرایی بهتر پیش می‌رود، در حالی که تنوع سلاقی و عقاید و سبک مدیریتی و فکری لازمه پویایی سازمان‌ها از جمله دولت است و یک‌دستی حاکمیت دست‌کم دو آفت خطرناک دارد: اول زمینه‌سازی فساد و عدم شفافیت و دوم سرریز شدن همه مشکلات به سطوح بالای نظام و حذف ضربه‌گیرهای حاکمیتی که در شعارهای معترضین مشهود است. این سیاست زمانی موجب ناراضی‌ها می‌شود که افراد کار بلد و دل‌سوز و وطن‌دوست هیچ‌امیدی برای مشارکت در ساخت ایران ندارند و همه درهای اندیشه و عمل را به روی خود بسته می‌بینند.»

سیاست خارجی ماجراجویانه

وی سیاست خارجی ماجراجویانه و منازعه‌طلبانه را سومین عامل ناراضی‌ها دانست که نه تنها هیچ سودی برای ایران نداشته، بلکه منشا هزینه‌های سنگین برای مردم بوده است. او ادامه داد: «اساساً به جای آنکه سیاست خارجی در خدمت منافع ملی باشد بیشتر منابع و منافع ملی برای اعمال سیاست خارجی هزینه می‌شود. نمونه آشکار این سیاست استمرار منازعه با آمریکا و دوری از گفتگو و مصالحه‌عقلانی با این قدرت اثرگذار بر امنیت ملی ایران به بهانه‌های مختلف است. این سیاست نادرست زمانی موجب ناراضی‌ها می‌شود که فشار آن در قیمت دارو و کاهش ارزش پول ملی، افزایش قیمت محصولات وارداتی و کمبود یا نبود کالا‌های مورد نیاز مردم در زندگی عادی و روزمره آنها مشاهده می‌شود.»

ادامه در صفحه ۵

گزارشی از نشست سه صاحب‌نظر درباره اعتراضات:

نشانه‌هایی که نادیده گرفته شد

بی‌قدرتی می‌کنند. دولت‌ها باید کوچک شوند و الا زمانی آدم‌ها به ستوه می‌آیند.» این جامعه‌شناس ادامه داد: «توسعه‌یافتگی کشور ما در مرکز بوده و این هم به استان‌های مرکزی و هم دیگر استان‌ها ضربه زده و مثلاً دزدی هم در مرکز رشد کرده است، به نحوی که در یک سال ۲۸۰ هزار سرقت در تهران داشتیم و شبم دادگاه‌ها هم در مرکز بالا رفته است، در حالی که در جاهایی که آب و هوا قبول دارم که استسکار در این قضاای دخالت کرده، اما آنها از ضعف‌های خود ما استفاده کرده‌اند.»

وی گفت: «دولت‌های جمهوری اسلامی هم خواسته‌اند مشکل خودشان را حل کنند، در حالی که به نظر من سازمان‌مدیریت، بانک مرکزی، محیط زیست و سازمان اجتماعی کشور نباید دست دولت باشد، بلکه باید برنامه‌آمایش و طرح جامعی را برای کل کشور اجرا کنند.»

ناآرامی‌ها به این راحتی تمام نمی‌شود

گرواند در پایان گفت: «حتی اگر این ناآرامی‌ها فروکش کند، ممکن است در مقطعی دیگر به بهانه تازه دوباره تشدید شود. ما به جای دشمنی با آمریکا باید سعادت نظام اجتماعی‌مان را هدف قرار دهیم. ۲۵۰ هزار شهید برای جمهوری اسلامی داده و ۴۰ سال برای آن هزینه کرده‌ایم و باید مشکلات را اصلاح کنیم، جوانان کشور هم چیزی غیر از یک زندگی عادی نمی‌خواهند و خان کسی است که اجازه اصلاح را ندهد.

تحلیل متفاوت رئیس دانشکده علوم اجتماعی

رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران هم در این نشست سخن گفت و تحلیل او متفاوت با تحلیل‌های جامعه‌شناسان در دو ماه اخیر بوده است. او با اشاره به هجوم خارجی گسترده علیه کشورمان تأکید کرد: «تفاهلی که در این ایام رخ داد، براندازی بوده که از سوی غربی‌ها تقویت شده است.»

دکتر جمشیدی‌ها با بیان این که در این رویداد، حاشیه‌نشین‌ها کمتر دخیل بودند و تظاهرات در نقاط مرفه‌تر جریان داشت، افزود: «من برای تحلیل حوادث اخیر، به زمینه‌های بیرونی توجه می‌کنم.» وی ادامه داد: «برای تحلیل این حوادث، تئوری‌های جامعه‌شناسی را بررسی کردم و دیدم تئوری جامعه توده‌وار این رویدادها را توضیح نمی‌دهد، از این رو به سراغ تئوری دولت و تمدن رفتم که معتقد است دولت نقش اساسی در جامعه دارد. دنیا محل نبرد دولت‌هاست و اهمیت دولت بسیار زیاد است. به تعبیر امام علی(ع)، وقتی سلطان تغییر کند، زمانه عوض می‌شود. این تئوری دولت و تمدن، در همه جا کاربرد دارد الا دنیا را برندگان جنگ جهانی دوم اداره می‌کنند و مرکز علمی دنیا آمریکا شده است.»

نقش برجسته دولت‌های خارجی

این استاد دانشگاه، با برجسته کردن عوامل خارجی در ناآرامی‌های اخیر تأکید کرد: «در ناآرامی‌های اخیر، یک سری گروه‌های مخالف نظام فعال بودند و برخی گروه‌ها هم مشکل اقتصادی داشتند. شعارها بسیار جسور و تند و قتل‌ها هم خیلی خشن بودند. این آدم‌ها نوعاً افرادی تحت نفوذ خارج از کشور بودند. هیچ کشوری مثل ما تحت حمله و هجوم خارجی نیست. از نظر من صرف‌نظر از درستی ادعای پول‌داندن به عوامل اغتشاش، اتفاقی که در این ایام رخ داد، براندازی بوده که از سوی غربی‌ها تقویت شده است.»

وی گفت: «ما دو نظریه بیشتر نداریم، یکی اینکه انسان‌ها ناهمبند و متفاوتند، از ارسطو تا هگل، متفکران غربی چنین عقیده‌ای دارند و خودشان را بهتر از دیگران می‌دانند. برخی دیگر می‌گویند افراد همانند هستند که ادبیات دینی ما هم همین را می‌گوید و در سرتق ندیدم کسی به نظریه ناهمبندی معتقد باشد. این که اروپایی‌ها می‌گویند شما انرژی اتمی نداشته باشید، به همین دلیل است که خودشان را برتر می‌دانند، اما کسانی در ایران هستند که می‌گویند می‌خواهم حرف خودم را بزنم.»

این استاد جامعه‌شناسی ادامه داد: «البته من نمی‌خواهم ضعف دولت‌ها را در شکل‌گیری ناراضی‌ها ببوشانم، ولی دولت آمریکا برای ساقط کردن

همدلی | اگرچه هنوز برخی از مسئولان از زاویه نگاه خود مشغول تحلیل

ناآرامی‌ها هستند و شورویختانه برخی همچنان پای عوامل خارجی را به عنوان علت اصلی به میان می‌کشند، اما همچنان جامعه‌شناسان در نهادهای علمی مشغول تحلیل این اتفاقات از منظر دانش خود هستند و از این منظر شاید برای اولین بار باشد که به این گستردگی پای متخصصان دانش‌های مربوط به بررسی تحولات جامعه به مسایل باز شده و توجه برخی مسئولان را نیز به خود جلب کرده است. توجهی که اگر سال‌ها پیش از این جلب شده بود شاید، شرایط به‌گونه‌ای دیگر رقم می‌خورد

در یک نشست دیگر از این موارد با عنوان «جامعه‌شناسی اعتراضات، اقلیت خیابان یا اکثریت خاموش؟» صاحب‌نظران علوم اجتماعی و سیاسی به بررسی ریشه‌های اعتراضات ۵۰ روز اخیر پرداختند و پیشنهادهایی برای حل بحران ارائه دادند. اگرچه یکی از این جامعه‌شناسان همسو با مسئولان دولتی این اعتراضات را نتیجه دخالت خارجی‌ها دانست، اما دوفتر دیگر از نشانه‌هایی گفتند که در جامعه موجود بود، اما از سوی مسئولان نادیده گرفته شد.

این نشست با حضور دکتر جمشیدی‌ها، رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، دکتر اردشیر گرواند، جامعه‌شناس و دکتر امیر دبیری‌مهر، پژوهشگر علوم سیاسی در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد و بعد از سخنان استادان، حاضران به طرح پرسشهای خود پرداختند.

سه چالش بنیادی کشور

دکتر اردشیر گرواند، جامعه‌شناس با بیان این که گرفتار عدم تعادل منطقه‌ای هستیم، گفت: «این آفت منجر به مهاجرت‌های داخلی و در نتیجه اختلال اجتماعی شده و اکنون سه چالش بنیادی داریم: کشور بی‌تعادل، دولت‌های بی‌برنامه انتفاعی و مهاجرت.»

وی حکومت را مسئول تعادل دانست که این کار را نکرده و افزود: «در ۵۰ سال گذشته، بیشترین بیکاری در مناطق زاگرس‌نشین، سیستان و بلوچستان و نقاط مرزی بوده است. بی‌کاری از سال ۳۵ رو به رشد بوده و نرخ بیکاری جوانان ما در سال‌های اخیر با شیب بالاتری بالا رفته است، اما طبق داده‌های شصت، هفتاد سال گذشته، دولت به جای مداخله‌گری، تماشاچی بوده و امروز شاخص بی‌کاری افراد با تحصیلات عالی ۴۱ درصد است. شاخص بیکاری زنان با تحصیلات عالی ۵۹ درصد است.

۱۲ اعتراض را پیش‌بینی کرده بودیم

این جامعه‌شناس گفت: «ما ۱۲ رویداد اعتراضی را با این داده‌ها پیش‌بینی کرده بودیم که رویداد اخیر، هشتمین مورد از آنها بود که اتفاق افتاد. از سال ۹۰ تا ۹۵، ۳۳۰ هزار مهاجر خالص به تهران و البرز رفته و الگوی مهاجرپرست و مهاجرپذیر کشور در چند دهه اخیر، ثابت بوده است. ما تمام کشور را تمرکزگرا و خانوارهای ایران را متخلخل کرده‌ایم، به این معنی که از هر خانواده یکی دو تا در زادگاه مانده و چندین نفر در استان‌های دیگر هستند.»

فساد در کشور ما چریکی است

گرواند با بیان این که تنها از سال ۹۰ تا ۱۴۰۰ ۱۲ میلیون نفر در کشور جابه‌جا شده‌اند، افزود: «فقط ۸ درصد ساکنان شهر اندیشه شهریار، متولد آن هستند. در تهران ۶۰ درصد متولد تهراند، یعنی نظام اجتماعی و خانواده تضعیف شده است. ما در تعادل سرزمین مداخله‌ای نکرده‌ایم و دولت مداخله‌گر نداشته‌ایم. طبق آمارها ۳۱ درصد جمعیت کشور مستاجر است و این پیامدهای اقتصادی خود را دارد.»

وی گفت: «با این روند اگر کشور را فساد نگیرد، عجیب است. کاش فساد سیستماتیک بود و می‌دانستیم قطور باید با آن مقابله کنیم، به نظر می‌رسد فساد در کشور ما چریکی است. ما حتی در گروه‌های شغلی هم تعادل نداریم و تنوع فرصت شغلی ایجاد نکرده‌ایم.»

نظام را مقدس کردیم و غیرقابل نقد

گرواند با انتقاد از این که «دولت را معادل حکومت و حکومت را مقدس کرده‌ایم» ادامه داد: «نظام را نظام مقدس جمهوری اسلامی گفته‌ایم و چیزی که مقدس می‌شود قابل نقد نیست، دولت را هم با نظام یکی کرده‌ایم در حالی که این خوب نیست. وقتی یک چهارم اشتغال در دست دولت است، مردم احساس

← یادداشت

سوبه‌های زنانه اعتراضات

علی نسوری – درک دلایل بروز اعتراضات دو ماهه اخیر جامعه ایران نیازمند شناخت ماهیت و بسترهای اجتماعی زمینه‌ساز آن است. این دوره از اعتراضات از برخورد گشت ارشاد با یک زن آغاز شد. هر چند عوامل مهم‌تری در ادامه و گسترش اعتراضات نقش ایفا کردند، اما توجه به سرمنشأ و شعار اصلی معترضان (زن، زندگی، آزادی) نشان می‌دهد که جایگاه و نقش زنان و مطالبات اجتماعی آنها اهمیت به‌سزایی دارد. زنان در دهه‌های اخیر با تلاش و کوشش فراوان توانسته‌اند جایگاه مهمی در کسب علم و دانش و توانمندسازی خود کسب کنند. جامعه باید متناسب با این تلاش‌ها و موفقیت‌ها، به زنان پاداش می‌داد؛ این پاداش می‌توانست به صورت ایجاد فرصت‌های اشتغال و مشارکت اجتماعی اتفاق بیفتد. در واقع ساختارهای اجتماعی نتوانسته‌اند پایه‌های رشد زنان، تغییرات لازم را در خود ایجاد کنند و این موضوع سبب شده تا زنان نتوانند نقش خود را به خوبی ایفا کنند. به نظر می‌رسد خواسته امروز زنان جامعه ایران، امکان نقش‌آفرینی و حضور متناسب با توانمندی‌ها در جامعه است که خواسته کاملاً منطقی و درستی است، اما نظام سیاسی و ساختارهای آن به دلیل درک نادرست از شرایط و تغییرات اجتماعی در عصر داخلی و بین‌المللی، نتوانسته است در حوزه‌های مختلف زندگی اجتماعی نظیر ایجاد شغل، تأمین فرصت‌های برابر و رفع موانع حضور زنان در جامعه اقدام متناسب انجام دهد و برعکس، با عملکرد نامناسب در طرح‌هایی مانند عفاف و حجاب جهت دخالت در عرصه مهم و حساس فرهنگ، ناشیانه عمل کرده است. موضوع پوشش در همه جوامع یک امر فرهنگی است؛ یعنی هر جامعه یا هر منطقه‌ای متناسب با گذشته تاریخی و آداب و رسوم خود، نوع خاصی از پوشش را برمی‌گزیند. این تفاوت در نوع پوشش را می‌توان در اقوام و مناطق مختلف جامعه ایران در بین مردان و زنان مشاهده کرد. طرح این موضوع در عرصه ملی و حکومتی و صرف بودجه و انرژی و نیرو برای آن، در کنار غفلت از مسائل بسیار مهمی مانند معیشت مردم که از وظایف اساسی حکومت است، فاصله‌ها را تشدید کرد. نگاهی گذرا به آمار میزان اشتغال زنان، تعداد زنان تحصیل‌کرده دانشگاه، قوانین نامناسب و ناعادلانه در ارتباط با زنان، دخالت‌های شدید در پوشش آن‌ها و ... بیانگر زمینه‌های ناراضی‌ها این قشر از جامعه است. گفتنی است در کنار این بی‌عدالتی‌ها، نبودن مجاری قانونی و رسمی برای بیان اعتراض و فراهم نبودن بستر برای گفتگو درباره مسائل جامعه به‌طور کلی و مسائل زنان به‌طور خاص، زمینه‌ساز تشدید اعتراضات و تضادهای گردیده و مسیرهای غیرمنطقی و خشونت‌بار را جایگزین روش‌های صحیح کرده است.